Op zoek naar een "echte indiaan"

Na ettelijke avontuurlijke reizen mijn en mijn deelname aan een Belgisch-Canadese winterexpeditie begin vorig jaar, was de honger naar avontuur alleen maar groter geworden.

Gezien mijn passie voor natuurvolkeren, nomadenstammen en "traditionele bushcraft", maar vooral voor wat wij hier ‘indianen" en "eskimos" noemen, was ik, samen met mijn vrouw, in het verleden al enkele keren bij de First Nations, in Canada geweest; twee maal bij Gérald Ottawa een "Attikamekw" van Manawan, op zowat 300 km ten noorden van Montreal, en tevens twee maal bij Regent Sioui, hoofd van de "clan van de beer" bij de Huronen, op een uurtje van Quebec stad.

Ik had met deze mensen en hun familie prachtige en avontuurlijke momenten beleefd in de Canadese wildernis. Ditmaal wilde ik echter een langere en "diepgaandere" ervaring.

Begin 2007 contacteerde ik Régent met de vraag of hij me kon helpen. Ik was op zoek naar een ‘native’ die bereid was om me gedurende een lange periode de traditionele manier van leven in de Canadese bush te onderwijzen. En als het effe kon wilde ik aan de hand van mijn getuigenis, aan iedereen die het wil horen en zien, tonen dat er nog mensen zijn die technische, maar vooral ook spirituele vaardigheden hebben om in voor ons soms zéér harde omstandigheden te (over)leven op een ecologisch evenwichtige manier.

Ecologie is iets wat me enorm boeit, maar ik ben op zijn minst even bezorgd om de traditionele levenswijze (hier is natuurlijk een verband) van natuurvolkeren die, als we ze niet koesteren, onherroepelijk zullen verdwijnen.

En toch ben ik een optimist!

Régent maakte aan mijn vraag niet al te veel woorden vuil (zo typisch indiaans) en gaf me simpelweg het telefoonnummer van Jo, een Anishnabe (Algonquin) van Barrier Lake, Quebec, zowat 450 km ten noordwesten van Montreal, midden in het Veredrye natuurpark Park. Ik contacteerde hem onmiddellijk.

Jo vertelde dat het ongetwijfeld om zijn broer Jacob ging; "He’s the one who should teach you" zei hij; "they call him Jake, Jake the snake".

Jake "verdwijnt" regelmatig in de wildernis, met alleen een deken en een mes om dicht bij de natuur te leven en te herbronnen.

Via ettelijke telefoontjes met zowel Jo als Jake (steeds op een exact afgesproken moment, Jake vertoeft immers meestal ver weg in de bush) wist ik hun vertrouwen te winnen en hen een beeld te schetsen van wat ik precies wilde.

Jake antwoordde positief op mijn verzoek en het plannen kon beginnen.

De Anishnabe

Het volk dat door de "Maliseets en de Mic Mac "Algoumequim", en later door de blanken "Algonquin" werd genoemd noemt zichzelf bij voorkeur de "Anishnabe" (de echte mensen).

Hun oorspronkelijk territorium strekt zich uit tussen "le lac de deus montagnes" in de regio van Montreal, en Abitibi-Temiscamingue in Ontario.

Ondanks de gekende problemen die de contacten met de blanken met zich mee brachten hebben de Anishnabe hun cultuur toch voor een groot gedeelte weten te vrijwaren. Vandaag nog zijn er opnieuw hele Anishnabe families die de winter doorbrengen op hun jachtgronden, nog net zoals hun voorouders hen dat voor deden.

Van de 8293 Anishnabe in Québec, woont iets meer dan de helft van hen in één van de 9 "communautés" in de bush.

De anderen wonen voornamelijk in steden zoals Ottawa, Val d'or of Senneterre.

De Algonquin taal is ook vandaag nog springlevend, 60% van de bevolking spreekt Algonquin, daarna pas komen Engels en/of Frans.

De Anishnabe zijn vooral gekend om hun prachtige kleding, handgemaakt van dierenhuiden. Ook het artisanaal bewerken van berkenschors is bij uitstek een Anishnabe kunst.

Samen met de Cree en de Atikamek zijn zij de enige die nog de prachtige 'tiknagan' (baby rugzak) maken en ook actief gebruiken.

Zaterdag 28/07/2007

Vanmorgen werd ik héél vroeg wakker door een geluid dat ik eerst echt niet wist te plaatsen. Ik dacht dat het de jet-lag was, maar al gauw wist ik het zeker; Jake zat op zijn terras op een oude gitaar te tokkelen en te zingen op de tonen van "El Condor pasa".

Ik zette me naast hem op een bankje op zijn terras en samen overschouwden we de weidse velden rondom zijn blokhut. "A fence in front of me, a fence behind me, one to my left and one to my right, and they even expect me to be happy here"

De toon was gezet en we begonnen te filosoferen over problemen die ons aan beide kanten van de grote plas bezig houden: welke weg gaat de wereld op de komende generaties, hoe zullen onze kinderen leven enz…

Jake heeft de laatste twintig jaar enorm veel hooi op zijn vork genomen; Hij wil natives en niet-natives zo veel mogelijk onderwijzen in de traditionele bushcraft vaardigheden en hen ook leren de natuur te respecteren.

Daarnaast heeft hij het voortouw genomen in de strijd tegen de kaalkap van zijn territorium en heeft hij steeds geweigerd het land van zijn voorouders in te ruilen voor geld en een 'huisje tuintje' in een reservaat.

Jake steekt niet onder stoelen of banken dat die onophoudende strijd zowel fysisch al mentaal zwaar aan hem gevreten heeft.

Een zwaar onderwerp dus voor mijn eerste morgen in Quebec.

Desondanks voel ik me goed in deze omgeving. Het leek opnieuw of ik nooit weggeweest was.

Gisteren morgen waren mijn vrouw, ons oudste zoontje en ikzelf uit Brussel vetrokken, en na een vlucht van iets meer dan 7 uur stonden we op Canadese bodem.

In de aankomsthal stond ik met een bordje "Louise Wawate" te zwaaien, zonder veel succes. Ongeduldig bestudeerden we iedere vrouw die" een héél klein beetje", "een beetje" of "een beetje veel" voor een native kon doorgaan.

Telkens opnieuw dachten we, ja misschien is deze wel Louise. Wij hadden haar nog nooit gezien of gesproken en we hadden geen flauw idee hoe ze er zou uit zien.

Plots kwam Louise uit het niets opgedoken, en omwille van een mij nog steeds onduidelijke reden wisten we beiden onmiddellijk dat we aan het juiste adres waren.

Louise was ruimschoots te laat op de afspraak. Haar gebrek aan orientatievermogen in de "big city" was de schuldige. Ze had natuurlijk al een rit van 7 uur achter de rug van Kokomville naar Montreal.

Na 50 km en een snelle hap nam ik het stuur van haar over zodat zij wat zou kunnen slapen. Van dat slapen is er voor haar weinig in huis gekomen. Wij kletsten als bakvissen over alles en nog wat. Ook zij leek er eindeloos plezier in te hebben. Ze was vooraf door haar broers Jake en Jo niet at te veel op de hoogte gebracht van mijn komst en mijn vraag om een maand lang bij de familie te mogen blijven inwonen. Al snel bleek echter dat ook zij dit verhaal enorm zag zitten en ze leek alvast enorm gemotiveerd om mij dingen aan te leren en te vertellen.

Na een rit van zowat 5 uur door een steeds ruwer en avontuurlijker ogend landschap besloten we te overnachten in Jake’s kleine huis in Grand Remous. Jake vertoeft zo veel mogelijk in de wildernis, maar dit huisje is voor hem een soort van "inbetween" tussen zijn wereld, de Canadese bush, en de "beschaving".

Bij onze aankomst wachtte Jake en zijn vrouw en kinderen ons op met lekkere thee.

Ik kende Jake alleen maar van de telefonische gesprekken en enkele foto’s. In levende lijve maakt hij een enorm krachtige indruk, niet al te groot, maar pezig en héél sterk. Zijn lange zwarte haren en donkerbruine (nee niet rood) huidskleur beantwoordden, op de beperkte baardgroei na, perfect aan de westerse voorstelling van "een echte indiaan"

Ons geschenk, een heuse portie Belgische chocolade, brak onmiddellijk het ijs en we werden al gauw op de beste plaats te slapen gelegd.

Na een stevig ontbijt deden we de nodige inkopen voor een lang verblijf in de bush en eindelijk begonnen we aan het laatste deel van de rit richting Kokomville, een rit van zowat 200 km waarvan bijna 110 km off road.

"Kokom" betekent grootmoeder in de Algonquin taal. Kokomville is de kampplaats waar Jake’s grootmoeder haar kinderen en kleinkinderen onderwees in de traditionele bushcraft vaardigheden. Voor haar dood vroeg Kokom aan Jake om deze rol van "teacher" over te nemen.

Onze eerste avond in Kokomville gaf wat mij betreft onmiddellijk een gevoel van thuis komen. De natuurlijke omgeving en het prachtige Sagiigan meer (het meer van de liefde) werkte inspirerend.

Kokomville is niet helemaal gevrijwaard van problemen. Maar vooral Jake en Louise werken hard om anderen te overtuigen de traditionele gebruiken in ere te houden en het pijnlijke verleden niet te vergeten maar het net te gebruiken als een positieve energie om aan een betere toekomst te werken.

We werden uitgenodigd voor het avondmaal door Louise's dochter Paula; gezelligheid troef. Het was prachtig om te zien hoe ons zoontje van 7, die geen woord van de Algonquin taal verstaat, (wij overigens ook niet) met volle teugen genoot.

Hij voelde zich als een vis in het water en speelde zonder ophouden met de kinderen van het gezin.

Toen het tijd was om te gaan slapen benadrukte Paula dat we best onze blokhut goed konden sluiten, sinds enkele dagen wordt er immers een beer gesignaleerd rond het kamp

In Kokomville met de familie

Zondag 29/7/2007

Vanmorgen trok ik er met Louise voor dag en dauw op uit met de kano om te gaan kijken of de visnetten één of andere lekkere vis hadden opgeleverd.

Vanuit een meer dan waarschijnlijk "mannelijke reflex" wilde ik achteraan in de kano plaats nemen en het sturen voor mijn rekening nemen. Zo had ik het ook steeds gezien en geleerd tijdens vorige kano trips in de Canadese wildernis.

Dat was echter buiten de strijdvaardigheid van Louise gerekend. Zij beval me kordaat vooraan plaats te nemen. We hadden de "punt 22" bij en volgens de Anishnabe traditie bestuurt de vrouw de kano en wordt de man geacht vanuit de kano te jagen.

Louise gaf al gauw met verbazingwekkend krachtige peddelslagen een hoog tempo aan en voor we het wisten "raceten" we over het meer. Bij de netten aangekomen barstten we in lachen uit om ons puberaal gedrag.

De vangst was overvloedig en eens terug in het kamp overliep Louise nog eens de Anishnabe principes van het "snel en behendig vis klaarmaken" en al gauw genoten we van ontbijt van verse vis. Daarna vetrokken we met de familie op kano uitstap, het weer was super en een picknick stop aan één van de nabijgelegen strandjes gaf ons even het gevoel dat we ons in één of ander duur Caribische vakantieressort bevonden.

De uitbundige waterpret van ons zoontje en zijn kersvers speelkameraadje Teron deden de kas op het spotten van enige "wildlife" smelten als sneeuw voor de zon.

's Avonds bij het kampvuur werden we beetje bij beetje voorgesteld aan andere bewoners. Iedereen wil ons wel een legende of een straf jachtverhaal vertellen of weten waar "Belgium" ongeveer ligt en op welke dieren je daar kan jagen en welke vissen er in de meren zwemmen.

Maandag 30/7/2007

Vanmorgen gingen we met de familie de netten controleren, iets wat nu reeds is uitgegroeid tot het dagelijks ochtendritueel. Fier als een gieter brachten we de gevangen vis naar het kamp.

Vandaag heeft Jake ons uitvoerig en met de nodige emotie verteld over de strijd die hij en zijn familie in het verleden gevoerd hebben en nog steeds voeren om in alle vrijheid te kunnen leven op en van hun eigen land. De immer agressieve houtkap is als een strop rond de nek van Kokomville. Maar er zijn nog vele andere factoren die het leven volgens de traditionele manier op zijn zachts gezegd tot een enorme uitdaging maakt. Het gebied waar de Anishnabe in leven wordt meer dan intens bevist en bejaagd door toeristen. De natives zelf moeten steeds vindingrijker te werk gaan om doeltreffend te jagen en te vissen. Voor hen is dit echter alles behalve een sport, het gaat om hun volgende maaltijd.

Daarnaast worden Kokomville en andere gemeenschappen bedreigd door toekomstige dam- en waterprojecten. En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Sommige natives verliezen alle hoop en storten zich op eender wat hen dit sombere beeld kan doen vergeten. De veerkracht van deze natie is echter enorm, en traag maar zeker wordt er gewerkt aan een heropleving van de traditionele waarden.

Dinsdag 31/7/2007

Vanmorgen gingen we samen met Jake en zijn kleinzoon Tristan, een nieuw speelkameraadje van onze zoon met de motorboot de visnetten uitzetten. Jake gebruikt zo veel als mogelijk de kano, maar overbevissing verplicht hem steeds verder op zoek te gaan naar goede visplaatsen. Onder een stralende zon zoefden we over de eindeloze meren met zich op de ondoordringbare bush. De kinderen hadden dolle pret en ook op Jake's gezicht stond een brede glimlach.

Bij onze terugkomst kregen we letterlijk allerlei foto's te zien uit de oude doos. We kregen geschiedenisles over de ongelooflijk snel veranderde en veranderende levensomstandigheden van de Anishnabe gedurende de voorbije 100 jaar.

In Kokomville begint men nu langzaam aan het "hoogzomerfeest" te denken dat binnen twee weken zal plaats vinden. Ook hierbij zijn het Louise en Jake die het voortouw nemen. Beide worden ze hier enorm gewaardeerd voor de inspanningen die ze zich getroosten om de tradities en levenswijze zo veel als mogelijk in ere te houden.

Louise droomt er van om in de toekomst haar eigen "healing centre" te bouwen waar ze de mensen kan onderwijzen in was het bos aan medicinale planten te bieden heeft. Jake is al wat langer bezig om de "Kokomville Academy" op te richten. Hij heeft de voorbije 20 jaar besteed aan het begeleiden en onderwijzen van mensen in wat de natuur te bieden heeft en in zijn visie over hoe we de aarde moeten beschermen; Een Al Gore avant la lettre zeg maar.

Woensdag 1/8/2007

De voorbije dagen heerste er voor ons in Kokomville een waar vakantiesfeertje, warm weer (dikwijls veel te warm) verfrissende rivieren en meren, allerlei lekkere proevertjes die ons werden voorgeschoteld en veel verhalen uit de oude doos.

Vanmorgen echter riep Jake ons al vroeg bij hem en hij vroeg ons de bush in te trekken en de tijd te nemen om alles zo goed mogelijk te observeren. Hij gaf ons de opdracht om te zien met onze oren en te horen met onze ogen. Al wat onze aandacht trok moesten we hem bij onze terugkomst beschrijven. Het was vandaag zowat 40 graden en de vochtigheidsgraad

was enorm hoog. Een tochtje in de bush dat normaal gezien als een gezondheidswandeling kan bestempeld worden, was nu een vermoeiende en plakkerige bedoening.

Na een naar Canadese normen ongewone siesta (this place is starting to look like Mexico – dixit Jake) gaf ik Jake een briefing over onze exploratietocht. Onmiddellijk vertrokken we om dezelfde tocht nog eens over te doen, maar nu met een specialist aan onze zijde. Over elke meter natuur die we tegenkwamen op ons pad kon hij wel een boek schrijven. Hij noemt deze omgeving overigens zijn "onuitputtelijke bibliotheek". Hij overtuigde me niet bang te zijn van wat de natuur hier te bieden heeft; "Er zijn hier geen giftige slangen, geen planten die je niet mag aanraken of eten als je niet morsdood wil vallen, het enige dat je hier eventueel bang zou kunnen maken is het gebrek aan kennis over deze natuurijke omgeving". De passionele manier waarop Jake over de bush, zijn bush, weet te vertellen, doet ons keer op keer stil worden. Zelfs ons zoontje, die geen woord engels verstaat, voelt dat Jake met zijn hart spreekt over iets dan hem héél dierbaar is.

Donderdag 2/8/2007

Vanmorgen vertrokken we héél vroeg met twee kano's om de netten te gaan checken. Na ongeveer twee uur peddelen kwamen we aan op de plaats die we eergisteren met de motorboot in een oogwenk bereikten. Twaalf enorme vissen zaten in de netten. We begaven ons naar een nabij liggend eilandje waar we de dag zouden doorbrengen. Alvorens alles uit te pakken deden we een grondige verkenning van het eiland. Onmiddellijk stootten we op sporen van een beer en twee baby beertjes. Ook o.a.muskusratten en bevers waren hier nog niet lang geleden de revue gepasseerd.

We pakten onze spullen en de gevangen vis uit de kano's en onder het strenge oog van Jake begon ik de vis te kuisen. Daarna maakte ik ze klaar op een vuurtje, een scène met een hoog expeditie Robinson gehalte. Het is ons overduidelijk dat Jake zich meer dan behoorlijk staande weet te houden in de moderne samenleving, ja hij kan emailen, faxen of een powerpoint presentatie samenstellen, als het even moet zal hij zelfs een auto motor uit elkaar halen en weer stuk voor stuk monteren, maar dat hij pas echt geluk uitstraalt wanneer hij zich hier in zijn biotoop bevindt, is elke dag duidelijker.

Die uitstraling heeft hij ook tegenover andere Anishnabe. Hun gedrag en levenswijze werkt bij andere Anishnabe aanstekelijk, en beetje bij beetje geven steeds meer mensen uit de gemeenschap te kennen dat ook zij de traditionel draad weer willen opnemen.

Na het overheerlijke middagmaal dachten we opnieuw te kunnen zonnen en zwemmen, maar de weergoden beslisten er anders over. Donder en bliksem kwamen in snel tempo onze kant op en we besloten zo snel mogelijk terug naar Kokomville te keren.

De harde tegenwind en bijhorende golven maakten deze tocht, op de heenreis nog een pleziervaart, tot een helse belevenis. Onze kano skills werden serieus op de proef gesteld, het was mooi om zien hoe Jake zijn kano, ondanks deze barre omstandigheden, zonder al te grote inspanningen, perfect door het water wist te sturen.

Het zware onweer zorgde voor een meer dan welgekomen afkoeling; de vorige dagen haalden we temperaturen van meer dan 40 graden en de bush lag er kurkdroog en "oncanadees" bij.

Vrijdag 3/8/2007

Vandaag toonde Jake ons heel wat van zijn relikwieën. Prachtige dingen die hij van zijn groot-, overgroot en bedovergrootouders had gekregen om ceremonies mee op te luisteren. Vooral de prachtige kleding heeft een diepe indruk op me gemaakt.

Daarna nam Louise ons mee naar de watervallen, net buiten Kokomville, een idyllisch plekje waar zij regelmatig naar toe komt om te vasten en te bezinnen.

“the call of the wild “ werd me even te sterk en ik dook het water in. Ik zou wel eens even naar de overkant en terug zwemmen. De stroming was echter zo sterk dat van vlotjes de overkant halen geen sprake was. Na een robbertje vechten met deze natuurelementen, bereikte ik, na de nodige aanvaring met scherpe rotsen en een zere knie, opnieuw de oever.

Ik verbeet de pijn en probeerde niets te laten merken.

Vanavond weer leerden we heel wat nieuwe mensen kennen, zo bijvoorbeeld Christine, een teenager uit de stad Val d’Or, op zowat 200 km ten Noorden van Kokomville Christine brengt hier aan zomervakantie door omdat ze er bewust voor kiest om opnieuw dichter bij de natuur en de traditionele Anishnabe levenswijze te staan.

Morgen vertrekken mijn vrouw en zoontje naar België. Die ene week ging nog veel sneller voorbij dan verwacht, maar toch hebben zij enorm genoten van de gastvrijheid die hen hier te beurt viel en ook de Anishnabe hebben zichtbaar genoten van hun interesse in de Anishnabe cultuur.

Zaterdag 4/8/2007

Zo, net terug van een dagje Kokomville –Montreal – Kokomville, een kleine 1000 km en een ware cultuurshock.

In de bush is werkelijks alles gerantsoeneerd. Eender wat je doet, het kost je energie en de nodige (logistieke) planning.

Op luttele kilometers echter van die bush is dan weer plotsklaps alles in overdadige mate te verkrijgen, als je de nodige dollars op zak hebt wel te verstaan. Voedsel, kleding, vertier, het staat allemaal uitgestald in mega uitstalramen.

Waarschijnlijk al beïnvloed door een weekje bush vroeg ik me, bij het doorkruisen van de enkele steden richting Monteal, af hoe al die stoere jongens en uitdagend opgedirkte meisjes het er in de wildernis zouden van afbrengen. Zouden ze weten aan voedsel te raken, zouden ze zich kunnen kleden, zouden ze onderdak vinden? Zouden ze zich daar ook zo stoer en opgedirkt voordoen?

Op de luchthaven van Montreal nam ik op de klassieke manier, met een klein hartje dus, afscheid van mijn vrouw en zoon. Ons zoontje verzekerde ons dat hij de tijd van zijn leven had gehad en dat bevestigde dat we toch de juiste keuze hadden gemaakt toen we beslisten samen de reis aan te vatten.

Op de terugweg nam ik rustig de tijd, ik deed nog wat basis inkopen voor Kokomville en dronk regelmatig een kop koffie, een prima manier om de westerse wereld te bestuderen door een native bril, zelfs voor mij een soms confronterende ervaring.

Het hoogzomerfeest

Zondag 5/8/2007

Vanmorgen zijn we opgestaan met prachtig weer, niet meer die 40 graden van de vorige dagen, wel een zacht briesje en een stralende zon.

Tijdens mijn afwezigheid gisteren heeft Jake het bezoek gekregen van enkele mensen die hem willen steunen om zijn “Kokomville Academy project” op touw te zetten. Sinds het begin van mijn verblijf zijn er hier wel meer positieve signalen op te merken.

Gisteren nog in een Canadese grootstad, vandaag weer in de bush van Québec, opnieuw vallen zetten vissen en jagen geblazen en dus voor dag en dauw uit de veren. Jake en zijn familie hebben een heuse reputatie als jagers, vissers en trappers. Dikwijls voorzien zij ook andere families van vers voedsel. Steeds echter jagen en vissen zij op een manier dat het vis- en, wildbestand niet in gevaar komt.

De Anishnabe zijn jagers en vissers in hart en nieren. Dat wil echter niet zeggen dat zij eender welk dier op eender welk moment trachten neer te knallen. Als zij een dier doden danken zij het heel bewust voor het voedsel en de gebruiksvoorwerpen dat het hen aanbiedt.

Er wordt door deze jagers en vissers meer respect getoond voor een dood dier dan wanneer wij het, zonder er ook maar even bij stil te staan, uit de vriezer van de supermarkt halen.

Hier wordt soms weken lang gejaagd op één moose. Het is het werk van gans de gemeenschap, het samen aandachtig op zoek gaan naar sporen van de moose en hem uiteindelijk neerschieten. De porties vlees die je hier na een jacht op je bord krijgt zijn klein maar enorm gewaardeerd.

In de namiddag begonnen we aan het bouwen van de fundamenten van wat hier al gauw “Louise’s summerkitchen” werd genoemd.

Tegen de avond zou ik voor de eertse maal met Jake op zoek gaan naar sporen van de voor de Anishnabe zo vitale Moose (eland)

Een plots opduikend “buikprobleem” dat zich gedurende ettelijke uren van mij had meester gemaakt, weerhield me er echter van hem te vergezellen.

Bovenop die buikloop had ik nog een bijkomend slecht gevoel: Ik hoopte op succes voor Jake maar ik zou het er toch stiekem moeilijk mee gehad hebben indien hij net nu een moose zou tegengekomen zijn.

Maandag 6/8/2007

Vanmorgen ging ik bij het eerste daglicht de netten checken met één van Jake’s vrienden. Een “pike”, naar mijn normen een kanjer van een vis werd door hem opnieuw in het water gegooid wegens ‘te klein’. De vallen die we gisteren geplaatst hadden brachten voorlopig nog geen resultaat op.
Het goede nieuws was dat ik mijn eerste beer van deze trip zag. Het was maar héél even maar het is keer op keer een beklijvende gebeurtenis om dit dier in het wild te zien.
Bij onze terugkeer had Jake voor een stevig ontbijt gezorgd; spek met eieren, banic (vers gebakken brood) en koffie.

Een beter begin van een dag in de bush kan je je nauwelijks voorstellen.
De rest van de dag werd vrijwel integraal gespendeerd aan de bouw van de summerkitchen. Er heerste hier een opperbeste sfeer. Er werd hard gewerkt maar nog harder gegrapt en gedold. Hier vraagt niemand of je het wel kan, je krijgt gewoon een hamer, wat planken en nagels in je handen gestopt en je begint er aan. Instinctief ga je hen die al ettelijke keren zo

een blokhut gebouwd hebben nabootsen en al vrij snel ben je complexloos en creatief bezig aan een bouwwerk waarvan je thuis niet eens zou durven dromen. Tegen de avond was de fundering en de vloer klaar. Louise dekte de tafel met een prachtig rood tafelkleed en we kregen een chique diner aangeboden.

Dinsdag 7/8/2007

Vanmorgen ben ik alleen op verkenningstocht geweest. Zo als Jake zegt kan je de natuur alleen maar leren kennen door alles steeds weer aandachtig te observeren. Het begint me op te vallen dat ik in deze omgeving dag na dag stiller en ja, zelfs “geruislozer” wordt. Elk overbodig geluid kan het bos en zijn bewoners opschrikken en verkleint de kans op vlees op het bord of een mooie “wildlife scène”. Ook vandaag weer waren mama, papa en de baby “loon” op hun dagelijkse afspraak.

Tijdens het ontbijt vertelde Jake hoe hij als kind, hij moet ongeveer 7 jaar zijn geweest, verplicht naar een Franstalig internaat werd gestuurd waar hij slecht één keer per jaar, tijdens de zomervakantie, buiten mocht om zijn ouders te bezoeken. Hij sprak helemaal geens Frans en het koste hem bloed, zweet en tranen om zich in te werken.

Toen hij dan een aantal jaren later terug naar huis kon sprak hij vrijwel vlekkeloos Frans maar nog amper Engels of Algonquin. Een aantal van zijn broers en zussen hadden dan weer school gelopen in het Engels en worstelden nu met het Frans en het Algonquin. Zijn ouders spraken wat Engels, maar vooral Algonquin. Communicatieproblemen binnen het eigen gezin.

Dergelijke verhalen krijg ik regelmatig te horen. Ik word helemaal niet overladen met een klaagzang van kommer en kwel, maar omwille van het intense samenleven gedurende een langere periode, ga je al snel merken dat niet alles rozengeur en maneschijn is.

In de namiddag wilde het vissen echt niet lukken. Het duurde een hele poos voordat we onze eerste beet hadden. Van dan af brak bij elke beet onze lijn.
Lege vallen, afgebroken vislijnen, gebrek aan sporen van wild bij de jacht; ik begin de frustratie van een jager/visser nu echt te begrijpen.

Ondertussen is het opnieuw zeer warm. We hebben “via via” vernomen dat er gisteren “down south”, in Montreal heel wat straten onder water stonden omwille van zware onweders. Hier hebben we nog geen spatje regen gehad.

Ook hier is het veranderende klimaat een dagelijks gespreksonderwerp. Eeuwenoude jacht- en visvangst technieken blijken nu plots niet meer efficiënt en voor de Anishnabe is het nu ook aftasten hoe zij hun methodes moeten aanpassen aan deze nieuwe klimatologische realiteit.

In de late namiddag ging ik met Jake op zoek naar geschikte boomschors. We zochten de meest geschikte berken uit en schraapten er dikte plakken vanaf.
Toen ik voor de eerste maal met mijn bijl zachtjes in de berk hakte, Jake verzekerde me preventief dat de boom hier absoluut geen schade van ondervindt, vond ik dit een bijna spirituele handeling. De berkenschors was gedurende eeuwen van vitaal belang voor vele native stammen. Zij maakten er werkelijk alles van; kano’s, manden, wigwam’s, en ga zo maar door.
Nog steeds is de berkenschors voor de Anishnabe een belangrijk product, en ook zij behandelen het met het nodige respect.

Toen we na hard zwoegen met een zware lading schors in Kokomville toekwamen waren we geëmotioneerd. Morgenvroeg zouden we de wigwam die dringend een nieuwe laag schors kon gebruiken, aanpakken. Dit weekend wordt het lang verwachte hoogzomerfeest gevierd, en alles moet er dan ook piekfijn uitzien. Dergelijke kleine maar belangrijke stappen moeten jong en oud inspireren om de tradities in stand te houden.

Woensdag 8/8/2007

Vanmorgen viel de geplande jacht met Jake "letterlijk" in het water, Vannacht brak er immers een enorm zwaar onweer los en de regen viel gedurende uren met bakken uit de hemel. Toch kunnen we die jacht niet al te lang meer uitstellen, het feest van dit weekend komt er aan en we willen de gasten zo veel als mogelijk ontvangen met vers voedsel uit de bush.

We zijn dan maar gestart met het herstellen van de wigwam.
Als dank voor het harde werk kregen we al snel pannenkoeken en koffie aangeboden. Na dit ontbijt vertrokken we met de kano naar een prachtig meer in de nabijheid, we zagen een beer die pijlsnel tussen de bomen verdween.

Zowat de ganse dag zochten we naar sporen van de moose, sporen vonden we hier en daar maar "the real thing", de moose viel niet te bespeuren. We weten beiden dat de moose zich pas echt zal vertonen tegen half september. Maar Jake zou zo graag een moose jagen om me te tonen hoe werkelijk alles van dit dier wordt gebruikt als voedsel en als materiaal. Anderzijds zou ook op het hoogzomerfeest wat extra moose vlees een welgekomen geschenk zijn.

Anyways, we keerden met een pruillip terug naar het kamp waar we kippensoep met banic aten om de ontgoocheling wat weg te spoelen.

Donderdag 9/8/2007

Toen we vanmorgen opnieuw werden geconfronteerd met lege vallen en in de namiddag ook het vissen en de jacht op de moose succesloos was, begon de frustratie zowel bij Jake als bij mezelf serieuze vormen aan te nemen.

Op een bepaald moment werd Jake zelfs echt kwaad. Toen ik hem assertief antwoordde dat mij geen enkel schuld trof, benadrukte hij onmiddellijk dat het niets persoonlijks was en excuseerde zich. Dit alles werd snel afgedaan als een akkefietje en al gauw konden we er om lachen. Hij legde aan de hand van oude jachtverhalen uit hoezeer het wildbestand, en dan vooral het moose bestand er de laatste jaren was op achteruit gegaan.

Gelukkig spotten we de nodige "wildlife"; muskusratten, bevers, wilde zwanen en 2 beren. De sfeer was opnieuw optimaal.

Vrijdag 10/8/2007

Vanmorgen stond ik op met een stralende zon als natuurlijke "incentive". Na een grondige scheer- en wasbeurt in het ijskoude meer, was ik klaar voor weer een nieuwe dag in de bush.

We vertrokken op familie-uitstap met de kinderen en kleinkinderen van Jake naar zijn oud jachtkamp dat we gisteren al waren gaan scouten.

Deze plek wordt al generaties lang door de familie gebruikt voor intensieve jacht en visvangst en het was de lievelingsplek van zowel Jake's moeder als grootmoeder.

Jake had dit kamp de laatste jaren omwille van diverse redenen wat laten links liggen. Hij wil deze herfst nog de hut herstellen en er eventueel opnieuw permanent intrekken.

Het vissen in een aanpalend meer bracht ons net genoeg op voor een karige maaltijd voor twee volwassenen en 6 kinderen.

Het leven dat ik momenteel leid is hard maar eenvoudig en leuk: elke dag hard werken om van en met de natuur te leven; eten en drinken en uitrusten van de vele fysieke inspanningen, en vooral veel echte kameraadschap.

Jake is net op jacht vertrokken. Ik heb me vrijwillig opgegeven als babysit. Ik probeer schuchter mijn eerste Algonquin woorden uit op deze kleine speelvogels, met wisselend succes overigens. Hopelijk horen we vanavond ergens in de verte Jake's schot; een extra hap zouden we zeker niet afslaan.

Zaterdag 11/8/2007

Vanmorgen zijn we vroeg uit Jake's jachtkamp vertrokken. Zodra we thuis kwamen begonnen we aan de voorbereidingen van het hoogzomerfeest van morgen. Het kamp werd netjes opgekuist, het eten werd klaargemaakt en de mooiste kleding werd bovengehaald. Tegen de avond kwamen de eerste families aan in Kokomville.

Ik ontmoette Jo, Jake's broer, de man die me Jake aanraadde als leermeester. Een doos Belgische sigaren waren mijn "dank u wel" aan hem.

"Hey Bert, You know what I like so much about you?" opende hij. "No idea" antwoordde ik ietwat timide. "nothing" antwoordde hij en schoot in een bulderlach. Het ijs was gebroken, de eerste van zowat 2000 moppen, steengoede moppen overigens, was eruit en het betekende het begin van een plagerige maar overduidelijke vriendschap.

Toen ik me 's avonds in het meer aan het wassen was sneed ik mijn voet aan een schelp. De wonde was echt diep en ik bloedde als een rund. Gelukkig was "Kokom Louise" in de buurt. Ze beval kordaat enkele meisjes om sparrenhars te halen om de wonde te onsmetten en te dichten.

Mijn voet en het kleverige goedje werd strak omzwachteld.

Hopelijk komt onze 5 daagse trip die we gepland hebben voor maandag hierdoor niet in gevaar. Afwachten maar!

Bij het kampvuur babbelden we tot een stuk in de nacht met de aangekomen families.

Zondag 12/8/2007

Vanmorgen werden we wakker onder een grijze hemel. Onze vrees werd al snel werkelijkheid, een onweer barste in alle hevigheid los.

Alle voorbereidingen voor het feest moesten nu binnen doorgaan, wat toch een domper zette op de feeststemming.

In de late namiddag begon dan eindelijk het grote feest, onder een stralende zon overigens. Jake die zich steeds heel “low profile” opstelt nam dit maal volledig de rol op van “Elder”, wijze leider. Hij had er zelfs een speciaal shirt voor aangetrokken dat hij van zijn moeder had gekregen voor dergelijke gelegenheden Hij bedankte, in het Frans, het Engels en ook in Anishnabe alle aanwezigen voor hun komst naar dit feest in Kokomville.

In een niet mis te verstane emotionele toespraak dankte hij het bos en de dieren voor het gezonde voedsel dat zij de Anishnabe schenken. De oplossing voor vele van de ziektes die momenteel onder de native nations in Canada woeden, is volgens Jake wel héél dicht bij huis te zoeken, hun eigen achtertuin, de bush.

Hij spoorde nogmaals iedereen aan het evenwichtig jagen en vissen terug hoog in het vaandel te dragen. Deze boodschap werd op luid applaus onthaald.

Nu kon het feest echt beginnen. Eland, muskusrat, bever, verse vis, maïs, ettelijke variaties bosbessen, banic, soepjes en fantastische gebakjes met verse honing en andere welgekomen zoetigheden. Iedereen werd geacht een kleine hoeveelheid eten in twee verschillende mandjes uit boomschors te leggen; één mandje was voor “the good spirit”, het andere was voor “the bad one”. Toen iedereen dit gedaan had werd er een jongere aangeduid die de mandjes in het bos moest achterlaten.

Het moment van Jake’s speech en het losbarsten van het feest was wat mij betreft één van dé “kippenvel momenten” van de laatste weken. Aan alles en iedereen kan je merken dat dit feest voor iedereen enorm veel betekend.

Ik mocht hier bij zijn! Wauw!

Na de maaltijd begonnen de mannen spontaan te werken aan een dak van één van de door een onweer getroffen blokhutten.

’s Avonds werd een enorm vuur aangestoken en werden er moppen van allerlei slag verteld. We gingen veel te laat slapen! Morgenvroeg zouden we vertrekken op onze 5 daagse trip.

Naar Kokom’s lievelingsplek

Maandag 13/8/2007

“Zo weinig mogelijk” antwoordde Jake toen ik hem voor dag en dauw vroeg wat ik moest meenemen op de trip. Jake nam zijn bijl, enkele vislijnen, zijn Winchester 30/30 en een “kaliber 22”, en zijn rugzakje met een deken en een braadpan en boter.

Ik moest nu toch even in het haar krabben. Hier wordt geen woord teveel gezegd, vragen over naar waar we zouden gaan, wat we zouden doen en nog van die interessante info, worden hier niet gesteld. Afwachten maar.

Ik had geen flauw idee van wat me te wachten stond en besloot dan maar “stoer” te doen en indruk te maken door ook “vrijwel niets” mee te nemen.

Toen we klaar stonden om te vertrekken kwam ook Jo met en een indrukwekkend geweer aangehold. Enkele over en weer gewisselde woorden in Anishnabe volstonden, Jo ging mee. We zouden daar beslist geen spijt van krijgen, In de eerste plaats voor de schitterende humor die deze man non stop uit zijn mouw schudt, zeer eigen aan deze natie. Hoe hard ze

het ook te verduren hebben door de snel veranderende levensomstandigheden, hun zo eigen humor pakt niemand hen af.

Enkele uren later kwamen we na flink wat tegenwind overwonnen te hebben, aan in de jachthut van Jake. Ook Jo was hier al een tijdje niet meer geweest. Deze plek riep bij beide broers vele herinneringen op en ze waren duidelijk fier dat ze ons deze plaats konden tonen.

We gingen water halen aan een bron op wandelafstand en merkten onmiddellijk aan de sporen dat het hier vol beren zit.
Een half uurtje vissen bracht ons een pike op die voldoende bleek voor een kleine maaltijd.
Na een korte rustpauze splitsten we ons op. Jake ging de buurt verkennen en naar moose sporen zoeken terwijl ik samen met Jo vallen ging plaatsen en jagen.
Ik stuurde de kano, een blijk van vertrouwen in mijn stuurkunsten, terwijl Jo vooraan zat met twee geladen geweren, licht én zwaar kaliber.
Algauw schoot Jo een patrijs.

Bij deze jacht werden mijn stuurcapaciteiten tot het maximum op de proef gesteld. Kano varen is één ding, maar in complete stilte, alleen (je partner zit schietensklaar) je kano door een kleine kreek sturen, omgevallen bomen, rotsen én laag water vermijden en dan ook nog plotsklaps je kano kunnen stillegen in de perfecte schietlijn van de jager, al dat is andere koek.
De plagerige opmerkingen bevestigden dat ik er het behoorlijk van af bracht.

Het was al lang donker toen we terugkwamen. Jake had ons ondertussen verse Labrador thee geschonken zodat we ons wat konden opwarmen. Daarna maakten we de pike en de patrijs klaar en aten hem in een oogwenk op. Met een bolle buik vielen we als een blok in slaap.

Dinsdag 14/8/2007

Vanmorgen stonden we héél vroeg op, hoe laat weet ik niet, uurwerken hebben we hier niet, we zouden ook niet weten wat er mee aanvangen.
Ik maakte vuur, zette koffie en vertrok met Jake op verkenningstocht.
Dit doet Jake zeer regelmatig, gewoon zonder een concreet doel de bush intrekken en alles met argusogen observeren. Dat kan bij een volgende jacht of tocht door dat zelfde gebied misschien van pas komen en ja, in extreme gevallen zelfs het verschil maken tussen leven en dood. Deze mensen zijn overigens verbazingwekkend sterk in het observeren en snel verwerken van informatie.
Onderweg verzamelde ik, onder het immer kritische oog van Jake de nodige boomschors om o.a. een mand te maken. Jake vond het fundamenteel dat ik een dergelijk belangrijk voorwerp voor de Anishnabe leerde maken.

In de namiddag vertrok in met Jo om vallen te gaan plaatsen. Het weer sloeg plotseling om en al gauw begon het hard te regenen. Tot overmaat van ramp bleek na verloop van tijd dat we de nagels, om de vallen vast te maken, in het kamp waren vergeten. Ook ervaren trappers vergeten wel eens iets, terug naar het kamp dus en nu bij nog hardere regen, opnieuw vallen plaatsen; niet te vergelijken met thuis, waar je de koelkast opent bij de minste honger.
Ik was diplomatisch genoeg om het niet over die vergetelheid te hebben en ik begon ook niet te zeuren over het slechte weer. Jo wist deze houding te waarderen en maakte me dit, op een non verbale manier, duidelijk.

Na het avondeten gingen we vroeg slapen. Het weer was afschuwelijk vochtig.
Verleden winter had een boom een deel van het dak van de hut vernield en het regende nu hier en daar binnen. We nestelden ons dus dicht bij de kachel en droomden van beter weer.

Woensdag 15/8/2007

Vanmorgen was de hemel toch al wat blauwer. De stemming bij Jake en Jo daarentegen was héél somber. Ze lijden onder de gedachte dat hier in tegenstelling tot vroeger geen moose meer te bespeuren valt. In “the old days zou dat wel even anders geweest zijn.
Ze vertellen me vroegere jachtverhalen en leggen steeds opnieuw uit hoe alles in zijn werk gaat en hoe behendig de vrouwen in een handomzwaai de moose versnijden en de huid looien om er kleding van te maken.

Vanmorgen gaf Jake me de opdracht een mand uit boomschors te maken. Hij wil absoluut dat ik die zelf maak en hij geeft bijgevolg een minimum aan aanwijzingen om vervolgens streng toe te kijken. Het moet goed zijn!

Deze namiddag zagen we, terwijl we een rivier aan het verkennen waren een beer opduiken in de verte. Jo schoot één keer maar miste. We repten ons naar de plaats waar hij het bos in dook en zetten een kortstondige achtervolging in, tevergeefs.
We zetten onze tocht verder en na zowat 10 km (in vogelvlucht) kwamen we uit op een groot meer waar we lunchten aan de trappershut van een familielid van Jak en Jo. Hierna volgde een vrij lange siësta.
Tegen valavond vertrokken we om een ander gebied uit te kammen en op moose sporen te zoeken.
Ook nu weer zagen we een beer de rivier oversteken, een veel grotere dit keer. Verrast, door het vele bochtenwerk zagen we hem te laat, Jake schoot twee maal met zijn Winchester 30/30 maar raakte de beer niet.
Misschien wat verwonderlijk blijken deze mensen niet al te aangeslagen als ze een schot missen. Zij jagen “om den brode” maar geven de dieren een eerlijke kans en respecteren hen ook enorm.

De terugkeer naar het basis kamp gebeurde in het pikdonker. Zonder dat je een hand voor je ogen ziet door een kleine kreek varen met alle gebruikelijke obstakels is een hele uitdaging. Vaart minderen zat er niet in, we waren nu héél ver van het kamp verwijderd en we konden ons geen slakkengangetje veroorloven.
Na zowat drie uur onophoudelijk peddelen kwamen we uitgeput in het kamp aan.

Donderdag 16/8/2007

Vanmorgen werden we wakker met een enorm krachtige storm. Het zicht op het meer deed me denken aan een novemberstorm aan de Belgische kust.
Er zat niets ander op dan in de hut te blijven, hard voort te werken aan de mand en koffie te drinken. Ondertussen bleef Jo de ene na de andere grap afvuren. Zo hielden we er de sfeer in en hoopten we stiekem toch op een serieuze weersverbetering.

De geesten hielden uiteindelijk rekening met onze wensen. De zon kwam door de wolken en alles werd opeens weer paradijselijk mooi.
De tocht te voet door de bush leverde enkele eekhoorns op die we ’s middags met verse banic verorberden.

Na de maaltijd wilden Jake en Jo wel eens weten hoe ik het er van af bracht als scherpschutter. We wisselden geweren van een verschillend kaliber uit en schoten om de beurt op minuscule doelen. Zij mikken bij de jacht steeds op het hoofd om zo weinig mogelijk

vlees en huid te beschadigen. Jake vond mijn schietprestaties meer dan aardig, een hele geruststelling, het is niet altijd makkelijk om een doorwinterde trapper/bushman als Jake tevreden te stellen.

s'Avonds stootten we eindelijk op moose sporen, ze waren niet vers en dus werd de jacht niet ingezet, maar er heerste toch een gevoel van opluchting. Ze bestaan nog.

Vrijdag 17/8/2007

Vanmorgen stuurde Jake me zonder veel woorden alleen op pad met de kaliber 22. De boodschap was duidelijk; "Nicime", hun kleine broer, moest voor voedsel zorgen.
Sinds het begin van deze 5 daagse trip noemen Jake en Jo me zo, ze beschouwen me als een broer, maar wel als een kleine broer die ze hier en daar toch nog wat moeten bijscholen. Ik wordt onophoudelijk enorm geplaagd, maar het is nooit slecht bedoeld. Ik neem het er graag bij en besef dat dit de manier is waarop deze stoere jongens hun affectie tonen.

Ik droomde al weg bij de gedachte dat ik minsten met een bever of muskusrat zou terugkomen. Het bleef echter bij die droom. Wel kon ik 3 eekhoorns verschalken die gelukkig toch geapprecieerd werden.
Na het ontbijt/middagmaal, eekhoorn met banic, oefende ik, onder het strenge toezicht van Jake nog wat kano vaardigheden.
Daarna was het tijd om in te pakken en terug te keren naar Kokomville.
De 5 daagse trip was een schitterende ervaring, maar terugkeren naar Kokomville is ook leuk. In het weekend komen er steeds vrienden en familieleden van de permanente bewoners naar Kokomville afgezakt.
Ongetwijfeld worden er vanavond bij het kampvuur nog ettelijk moppen getapt.

Sweatlodge

Zaterdag 18/8/2007

Vanochtend was het tijdens mijn dagelijkse kano-verkeningstocht op het Sagiigan meer ijskoud. Toeval of niet, na het hoogzomerfeest blijkt de zomer abrupt afgelopen te zijn. Het is de laatste tijd vochtig kil, en vandaag ronduit koud.
De wind blies zo hard dat richting kamp varen onmogelijk was. Met al mijn kracht probeerde ik vooruit te komen, maar de wind dolde met mijn kano en ik besloot wijselijk naar de kant te gaan en een uurtje te wachten tot de wind ging liggen; "windbound" noemt men dat hier.

Bij mijn aankomst ging ik naar goede gewoonte op de koffie bij Louise om verslag uit te brengen over de voorbije trip.
Daarna spraken we ook lange tijd over de toekomst van de Anishnabe en de problemen en hindernissen die dringend moeten overwonnen worden.
Louise is een survivor en heeft er goede hoop op. Meer en meer mensen, natives én non natives hebben interesse in de natuur en het leven in en mét de natuur. Zij weten de traditionele leefwijze van de natives meer en meer te waarderen.

Na dit uurtje ochtend filosoferen namen we opnieuw de werktuigen ter hand en bouwden verder aan de summerkitchen die nu al aardig vorm begint te krijgen.
Louise moest in de loop van de morgen forfait geven en binnen de kortste keren lag ze te

bed met buikgriep. Verschillende kinderen waren de vorige dagen ook al ten prooi gevallen aan dit virus.

In de late namiddag gingen Jake, Jo en ikzelf vissen. Dat het zou gaan regenen en onweren stond vast, maar Jake zei dat dit ideaal was en we vertrokken.
Beide Anishnabe pakten de ene na de andere “walleye”, ik keek wat beteuterd, maar zodra ze enkele van hun trucs prijs gaven begon ook ik te triomferen.
De sfeer kon nu niet meer stuk. Regen en ijskoude wind konden ons niet deren en toen we aankwamen in Kokomville moest onze vangst echt niet onderdoen voor de bijbelse wonderbaarlijke visvangst. Enkel uren later deelde we het rijkelijke avondmaal met iedereen die wilde aanschuiven

Zondag 19/8/2007

Vanmorgen was ik op het Sagiigan meer getuige van wat op een paringsdans leek tussen de mist en de zon. Toen ik ook nog een zeearend zag die op het meer aan het vissen was, kon mijn dag niet meer stuk.

Van de muskusrat die ik al enkele dag probeerde te verschalken was geen spoor te bekennen.
Na het ontbijt gingen we de netten controleren die we gisteren tijdens het vissen hadden uitgezet. Opnieuw viel ons een rijkelijke vangst te beurt.

De ganse namiddag werkten we hard aan het “pellen” van de boomstronken (ontdoen van de schors) die gebruikt werden voor de bouw van de summerkitchen. Na het zware werk, met werktuigen die meer dan 100 jaar oud waren, werden we getrakteerd op een fantastisch avondmaal, “walleye”, volgens de Anishnabe de lekkerste vis. Voor de eerste maal aten we binnen omdat het echt koud was.

Maandag 20/8/2007

Jake laat me meer en meer los en ik heb nu tijd om dingen op mijn eentje te ondernemen. Ik maak van deze “vrijheid” graag gebruik om lange tochten te voet of met de kano te maken. Ik merk wel dat hij me, stiekem, toch in het oog houdt en me evalueert. Ik weet zeker dat ik nu veel zorgvuldiger observeer, luister, hoor, zie en voel, wat ontegensprekelijk héél belangrijk is als je in en met de natuur wil leven.
Technieken zoals vuur maken, een schuilhut bouwen, water en voedsel vinden of een kano besturen zijn heel belangrijk, maar het zijn ‘slechts’ technieken die je kunnen aangeleerd worden. Ten volle gebruik maken van al je zintuigen is een bewustwordingsproces waar je alleen zelf kan aan werken.

In de namiddag leerde Louise me een dreamcatcher (dromenvanger) maken. Zo een dromenvanger stelt een spinnenweb voor dat slechte dromen tegen houdt en de goede dromen door laat.

Tegen de vooravond nuttigden we een rijkelijke maaltijd van moose vlees met aardappelen en banic. Dit alles aten we met de hand en uit één pot. Jake wilde dit symbolisch doen en vertelde me dat pas gehuwden of families op deze wijze de eenheid van het koppel of de familie benadrukken.

Echt vaste tijdstippen om te eten bestaan hier niet, soms eten we twee maaltijden per dag, soms drie, alles wordt dag per dag bekeken.

Met een volle maag begaven we ons naar een meer in de buurt. We gebruikten een uit boomschors gemaakte moose hoorn om de dieren te lokken door het gebrul van zowel de mannetjes als de wijfjes na te bootsen.

We zaten ettelijke uren muisstil, verscholen in het gras. We speurden de overkant af op de aanwezigheid van moose en regelmatig bootste Jake het gebrul na.
Jake eiste volledige stilte, we zaten zo goed verscholen in het gras dat andere wilde dieren ons zelfs niet opmerkten, een eekhoorn kwam op mijn rugzak zitten, op een halve meter van mij verwijderd, om dat “gekke beest” eens van kort bij te bekijken. Een bever zwom op minder dan een meter vanwaar ik verscholen zat voorbij, keek me even verbaasd en verdwaasd aan en zette dan zijn weg rustig verder. “Het leven zoals het is” in de Canadese bush.

Toen het volledig donker en bitter koud was keerden we terug naar huis. In Kokomville dronken we nog een thee en gingen naar bed.

Dinsdag 21/8/2007

Vanmorgen begon alles nogal gewoontjes, ja, zeg maar saai!
Het voelde onwennig aan, maar dat mocht ook wel eens. De laatste 3 weken zijn zeer intens geweest. Elk moment van elke dag was er wel iemand die me iets wilde aanleren, vragen, vertellen of uitleggen.
In de voormiddag genoot ik, onder een stralende zon, van een luie siësta.
‘s Middags aten we opnieuw moose met aardappelen.
Kort na de maaltijd zij Jake onverwacht: “Let’s go, take the 22”.
Te voet kamden we alle meren in de nabijheid uit en speurden we opnieuw, het was effe geleden, naar moose sporen. Na hier en daar een spoor gevonden te hebben beweerde Jake nu ongeveer wel te weten waar de moose zich ophoudt, maar hij verzekerde dat hij nog even zou wachten tot begin september om er echt achteraan te gaan.
“Let’s hunt” zei hij plots.
Al gauw spotten we een konijn. “Probeer zowat 50 meter dichterbij te komen” fluisterde hij: “dan maak je meer kans!”.
Ik besloot Jake’s goede raad voor één keer in de wind te slaan en te bluffen.
Ik bleef ostentatief staan, ademde diep en vroeg “de goede geesten” om een raak schot. Ik schoot. Daar waar het hoort! Jake was danig onder de indruk dat hij begon te bulderlachen. De jacht was nu echt geopend. Binnen de kortste keren schoot ik ook nog eens 4 patrijzen, waarvan één met een katapult. Zo fier als een pauw keerde Jake met zijn leerling, “nicimec”, terug naar Kokomville en toonde aan iedereen mijn jachtbuit.

Woensdag 22/8/2007

Vanmorgen begon ik na de dagelijkse ronde op het meer onmiddellijk aan het pluimen en klaarmaken van de patrijzen en het strippen van het konijn. Dit alles moest op een chirurgisch precieze wijze gebeuren zodat er zo weinig mogelijk vlees of huid verspild werd. Zoals gewoonlijk keek leermeester Jake streng toe. De stoofpot van patrijs, konijn en aardappelen smaakte overheerlijk.

De ganse namiddag werd besteed aan het zoeken van kleine boomwortels die ik gebruik om mijn mand van boomschors af te werken. Zo lang, letterlijk, met je handen naar wortels graven is geen spannende taak, het is geen groots avontuur en het geeft je zeker ook geen adrenaline rush. Vele mensen denken misschien dat zo een leven in de bush een aaneenschakeling is van grootse avonturen. Dat is het niet! Alles gaat eerder traag, geduld is hier vitaal. Alles moet heel precies uitgevoerd worden. Fouten worden hier zwaar afgerekend, maar juist dat alles geeft een enorme voldoening.

Voor Jake is de afwerking van die mand héél belangrijk. Hij wil dat ik er een mooi sierstuk van maak. Het vertegenwoordigt een stukje Anishnabe cultuur.

S'Avonds bij het kampvuur werd er voor het eerst gesproken over het einde van deze maand lang samenzijn. We blikten al even kort terug op wat voorbij was maar besloten snel nog het maximum te halen uit de ons resterende dagen. Ik heb het al vele malen gezegd, de native humor bij het kampvuur is echt schitterend en heeft ons al vele uren nachtrust gekost.

Voor we gingen slapen kwam Louise me nog vertellen dat het morgen een geknipte dag was voor de ceremonie in de zweethut

Donderdag 23/8/2007

Hoewel het vanmorgen miezerig en koud was kon de dag niet mooier beginnen. Van uit mijn kano zag ik op zowat 50 meter van mij een grote zwarte beer aan de kant van het meer. Hij was druk bezig geweest met het eten van blauwe bessen en hij had me niet onmiddellijk gezien. Toen hij me opmerkte schrikte hij even (ik dus ook) maar al gauw bleek hij te begrijpen dat alles ok was. We keken elkaar aan en op een héél rustige manier begon ik met hem te praten. Wat ik dan al zo te vertellen had? Dat blijft tussen de beer en mezelf!
Na, ik schat, zowat 10 minuten, verkoos hij verder te werken aan zijn vetlaag voor de komende winter en scheidden onze wegen. Alsof dat nog niet volstond zag ik onmiddellijk daarna de zeearend, ook op zeer korte afstand.
Jake vertelde me later dat deze arendsoort hier vroeger niet te bespeuren viel maar dat ze nu regelmatig gesignaleerd worden.

Na deze hoogtepunten repte ik me snel naar de blokhut voor een licht ontbijt. De swetlodge stond op het menu en daarvoor moeten heel wat voorbereidingen worden getroffen.

De zweethut ceremonie is een ritueel waarbij men zich door het hevige zweten fysisch en mentaal reinigt. Deze ceremonie was niet alleen bij de Natives van Noord Amerika maar ook bij de Kelten in gebruik. Mogelijk is dit één van de oudste menselijke rituelen die gekend zijn op aarde.

21 flexibele grote takken, 21 stenen "zo groot als een hart" en genoeg hout om het vuur tijdens de ceremonie aan de praat te houden; dat alles moest verzameld worden alvorens we konden beginnen aan de bouw van de zweethut.
De hut werd gebouw zoals de ceremonieregels het voorschrijven. Ik begreep verre van altijd het hoe en waarom maar uit respect voerde ik alles uit hoe het me werd opgedragen door Louise.

Na een dag hard werken was het zo ver. Tegen valavond ging ik samen met Wayne en Louise de zweethut binnen.
De ervaring in de hut is met geen pen te beschrijven. Dit kan je niet navertellen. Ik achtte me dan ook extreem gelukkig deze authentieke ceremonie te mogen meemaken.
Ik kwam buiten en voelde me sterk als een beer.
Na deze ceremonie brak zowel het feest als een hevig onweer los, wat voor Wayne, Louise en mezelf als een gezegende afkoeling kwam.

Tot in de vroege uurtjes hadden we het over de ceremonie en werden er ook nog eens ettelijke legendes verteld.

Afscheid

Vrijdag 24/8/2007

De laatste dag in Kokomville.
Vanmorgen heerste er een vreemd sfeertje. We hadden een maand lang zeer intens met elkaar samengeleefd en veel vreugde en enkele frustraties gedeeld. Dit avontuur was nu bijna afgelopen. Niemand wist echt goed hoe met die gevoelens om te springen.
Hoewel ik voor mezelf had uitgemaakt dat ik op deze laatste dag zeker nog mijn “dagelijkse gewoonte”, de kano-verkenningstocht zou maken, viel zelfs dat in het water.
Door allerlei onverwachte gebeurtenissen van de laatste dagen had de afwerking van de mand vertraging opgelopen en tot overmaat van ramp had ik geen wortels meer om de schors aan elkaar te rijgen.
Ik had reeds eerder begrepen dat deze mand voor Jake, en dus ook voor mij, een enorme symbolische waarde had. Ik kon me dus maar beter concentreren op de afwerking ervan.

Na een haastige koffie dook ik in de gutsende regen het bos in om nog wat wortels te vinden. Achteraf hoorde ik trouwens dat Jake het enorm gewaardeerd had dat ik het slechte weer getrotseerd had voor die laatste wortels, ipv binnen te zitten kniezen om deze regendag.
Tijdens dat graven naar wortels besefte ik dat dit bos in minder dan een maand tijd mijn vertrouwde omgeving was geworden en dat ik op het punt stond die omgeving te verlaten.
Die gevoelens, gemengd met de intense vreugde van de gedachte aan het weerzien van mijn vrouw en kinderen zorgde voor de nodige verwarring; die gevoelens dan maar stoer negeren zag ik als de enige oplossing.

Terwijl ik de laatste hand legde aan mijn mand kwam zowat iedereen uit het dorp me nog even groeten, geen ellenlange emotionele afscheidsspeeches, wel een gemeende “have a safe trip home and see you soon”.

S’Middags aten we nog een laatste maal het overheerlijke moose vlees met aardappelen.
Daarna was het pakken en opruimen geblazen.
We trachtten dit vervelende moment wat luchtiger te maken door grappen te vertellen, tevergeefs.

Bij wijze van oprechte dank gaf ik aan Jake een echte “wool blanket shirt”, gemaakt volgens aloude tradities, die ik eerder in de Verenigde Staten op de kop had weten te tikken. Jake was zichtbaar geëmotioneerd.

Iedereen stond nu klaar om te vertrekken, maar ik vroeg nog 20 minuten uitstel. Ik wilde nog één keer gaan baden in het meer, het meer dat zoveel betekend had gedurende deze maand: We hadden er voedsel van gekregen, het zorgde voor ons transport, we hadden er in gespeeld en gedold en ons gereinigd. Bedankt Sagiigan!

Samen met Louise en Jake vertrok ik richting Grand Remous. Ik vond de rit over de bushweg richting beschaving al te tergend traag. Uit vorige ervaringen had ik geleerd dat zo een overgangsmoment meestal “pijnlijk” verloopt en ik besloot mijn “kop in het zand te steken” en te slapen tot we op de geasfalteerde weg waren. Het lukte me.

Na zowat 3 uur rijden en de nodige zwakke momenten (frisdrank en chocolade bij een paar, overbodige, tankbeurten) kwamen we aan in Grand Remous.
Het was een drukkend warme avond en we wisten niet onmiddellijk wat begonnen .
Toen ik hier een maand geleden aankwam was Jake’s ‘inbetween’, zijn woning, die de poort is tussen het stadse leven en de wildernis, in mijn ogen een groen paradijs, een afgelegen landelijke omgeving met bosjes en groene weiden, en toch niet afgesneden van de moderne voorzieningen.
Nu had ik er een heel andere kijk op, je kon hier al duidelijk de, figuurlijke” uitwasemingen

van een stad ruiken.
Het is hier helemaal niet ‘wild’, groen en mooi ja, maar heel netjes gestructureerd en gecontroleerd.
Heb ik Jake’s onbehagen overgeërfd?
We lagen nog wat mijmerend onder de boom in het voortuintje en hadden het over een feestje bouwen tot in de late uurtjes. Daar kwam echter niets van in huis. We gingen allemaal, uitgeteld slapen.

Zaterdag 25/8/2007

Vanmorgen stonden we héél vroeg op. Louise zou ons naar de luchthaven in Montreal brengen. Jake, die nu niet bepaald gemakkelijk en graag zijn gevoelens toont, liep wat nerveus rond te draaien.
We besloten vroeg te vertrekken en bij de eerste pauze een stevig ontbijt te nuttigen. We namen kort maar gemeend afscheid van Jake en zijn familie. Toen we alle bagage in de wagen hadden gestoken en bijna in de wagen zaten kwam hij nog aangerend met een prachtig versierde pluim die hij me plechtig overhandigde. Ik was verrast en ontroerd. Ik weet dat dit voor de natives een grote symbolische waarde heeft.
Meer uitleg over het hoe en waarom vroeg ik echter niet. Niet elke vraag moet steeds onmiddellijk beantwoord worden.
“Bring it with you when you come back” zei hij”. Het leek wel de perfecte slotscène uit een film.

Na enkele uren rijden stopten we voor een uitgebreid ontbijt; spiegeleieren, spek, worstjes, toast, aardappelen en nog heel wat lekkers, een verse fruitsap bijvoorbeeld.
Louise stak een dollar in de jubox en we deden een dansje op enkele country songs.
We waren nu volledig in “civilzation mode” al gauw werd het verkeer drukker en op 70 km van Montreal was het stapvoets aanschuiven geblazen.
In de luchthaven nam ik afscheid van kokom Louise en dankte haar voor alle hulp tijdens deze maand.
We hadden uren lang over alles en nog wat gepraat en telkens ik wat verbaasd was over één of andere gebeurtenis of uitspraak, wist zij dat steeds in de juiste context te plaatsen.
Ook zij had genoten van deze maand en van mijn visie op Kokomville en dankte me; “thanks for walking with me on my pathway”.

Samenvatten wat ik in die maand geleerd heb is héél moeilijk; toch een poging: Ik heb nu geleerd dat je niet moet leren “hoe in de bush te leven”, je moeten leren een onderdeel worden van die bush.
Van de First Nations zelf kunnen we allemaal nog heel wat opsteken. Hopelijk gaan hun kennis en vaardigheden nooit verloren. Als men die tradities niet naar het “voltooide verleden” wil katapulteren, moet hen de ruimte gelaten worden om in harmonie met de natuur te leven.

Ondertussen gaat alles hier in België weer zijn gewone gangetjes. De eerste weken waren verwarrend en mijn aanpassingsvermogen werd nog maar eens hard op de proef gesteld. De gsm, het drukke verkeer, de strakke planning, naar de supermarkt hollen en snel wat producten in je karretje gooien. het hoort er weer allemaal bij. In de vrije tijd in het bos gaan lopen en in de weekends anderhalf tot twee uur in de wagen zitten voor een dagje “Hoge Venen” is weer heel gewoon.
Klagen wil ik zeker niet, het zou ongepast zijn.
We hebben het hier ronduit goed. Maar eens je van de wildernis geproefd hebt,……

Een remedie? Slechts één ding helpt, constructief dromen over een volgend avontuur!